

Česká školní inspekce
Inspektorát v kraji Vysočina

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Budišov, okres Třebíč

675 03 Budišov 221

Identifikátor školy: 600 122 239

Termín konání inspekce: 19. – 25. březen 2004

Čj.	k4-1051/04-05097
Signatura	ok4zx107

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v předmětech český jazyk, anglický jazyk, německý jazyk, matematika a fyzika v základní škole, v předmětech výtvarná výchova, praktické činnosti a tělesná výchova na prvním stupni základní školy a ve školní družině vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ materiálně technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v předmětech český jazyk, anglický jazyk, německý jazyk, matematika a fyzika v základní škole, v předmětech výtvarná výchova, praktické činnosti a tělesná výchova na prvním stupni základní školy a ve školní družině vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk, anglický jazyk, německý jazyk, matematika a fyzika základní školy, v předmětech výtvarná výchova, praktické činnosti a tělesná výchova na prvním stupni základní školy a ve školní družině vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Budišov, okres Třebíč byla zřízena Obcí Budišov ke dni 1. 1. 2000 jako příspěvková organizace. Sdružuje základní školu s kapacitou 310 žáků, školní družinu s kapacitou 50 žáků a školní jídelnu pro 250 strážníků. V letošním roce ji navštěvuje 290 žáků sdružených do čtrnácti tříd. Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2, ve znění pozdějších úprav. Ve škole pracuje dvacet pedagogických pracovníků a sedm provozních zaměstnanců.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti se vztahuje ke sledovaným předmětům. Kvalifikace ředitele školy a výchovného poradce je v souladu s platnými předpisy. Odbornou a pedagogickou způsobilost pedagogických pracovníků při realizaci výuky hospitovaných předmětů ve všech ročnících základní školy zachycují následující tabulky č. 1 a 2:

Tabulka č. 1: Odborná a pedagogická způsobilost na 1. stupni základní školy

Ročník	S odbornou a pedagogickou způsobilostí jsou vyučovány předměty	Bez odborné a pedagogické způsobilosti jsou vyučovány předměty
1.	český jazyk, matematika, výtvarná výchova, praktické činnosti, tělesná výchova ve třídách I. A a I. B	—
2.	český jazyk, matematika, výtvarná výchova, praktické činnosti, tělesná výchova	—
3.	—	český jazyk, matematika, výtvarná výchova, praktické činnosti, tělesná výchova
4.	český jazyk, matematika, výtvarná výchova ve třídě IV. A, český jazyk a matematika ve třídě IV. B	německý jazyk, výtvarná výchova, tělesná výchova ve třídách IV. A, IV. B, praktické činnosti ve třídě IV. B
5.	český jazyk, anglický jazyk – 1. skupina, matematika	anglický jazyk – 2. skupina, výtvarná výchova, praktické činnosti, tělesná výchova

Tabulka č. 2: Odborná a pedagogická způsobilost na 2. stupni základní školy

Ročník	S odbornou a pedagogickou způsobilostí jsou vyučovány předměty	Bez odborné a pedagogické způsobilosti jsou vyučovány předměty
6.	matematika, fyzika	český jazyk, anglický jazyk, německý jazyk
7.	český jazyk, německý jazyk, matematika, fyzika	anglický jazyk
8.	český jazyk, německý jazyk, matematika, fyzika	anglický jazyk
9.	český jazyk, německý jazyk, matematika, fyzika	anglický jazyk

Při sestavování úvazků ředitel školy v rámci možností zohlednil odbornou a pedagogickou způsobilost pracovníků. Negativním jevem je zajištění výuky anglického jazyka ve všech ročnících druhého stupně bez odborné a pedagogické způsobilosti.

Obě vychovatelky školní družiny splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Rozpis jejich služeb odpovídá potřebám provozu a počtu přítomných žáků. Spolupráce s vyučujícími prvních ročníků probíhá v rámci denní komunikace.

Organizační řád vymezuje postavení a poslání školy, strukturu, základní povinnosti vedoucích i ostatních pracovníků a zásady komunikačního systému. Struktura vedení dle organizačního řádu nekoresponduje zcela s předloženým organizačním schématem ani s reálným stavem. Rozšířené vedení tvoří kromě ředitele školy jeho zástupce a výchovný poradce, případně vedoucí metodického sdružení a předmětových komisí. Přidělení jejich kompetencí je v písemné podobě součástí personální dokumentace. Pro další pedagogické i nepedagogické pracovníky byl vytvořen pracovní řád. Funkce vedoucí vychovatelky zodpovědné za chod školní družiny nebyla ustanovena. Členové metodického sdružení a předmětových komisí se oficiálně scházejí třikrát ročně. Aktuální záležitosti dle jejich ústního sdělení projednávají v rámci každodenního osobního kontaktu. Z velmi rámcových plánů, zápisů z jednání a dalších zjištění je zřejmá spíše formální činnost zaměřená převážně na záležitosti organizační. Na okraji zájmu zůstává metodické vedení výuky, zejména uplatňování efektivních metod a forem práce, systémová analýza výsledků vzdělávání a výchovy, zčásti i obsahová stránka a kontinuita učiva. Podobně úzce zaměřená orientace byla zaznamenána i při jednání poradních orgánů (pedagogické rady a tzv. porad sboru), které mají klíčový význam pro vnitřní přenos informací. Ty jsou pracovníkům dále předávány na základě osobního kontaktu a prostřednictvím informačních materiálů. Funkci poradního orgánu plní sdružení rodičů.

Začínající učitelé ve škole nepracují. Pomoc nekvalifikovaným vyučujícím je obecně deklarována v plánech práce předmětových komisí, konkrétní aktivity v této oblasti však nebyly doloženy. Kritéria hodnocení pedagogických pracovníků pouze v omezené míře umožňují rozlišení kvality. Vedení nepedagogických pracovníků při zajištění provozu a hospodaření školy postrádá systémový charakter a účinné kontrolní mechanismy.

Hospitační činnost vykonává ředitel školy a jeho zástupce. Zjištění jsou s jednotlivými vyučujícími v obecné rovině projednávána. Vedoucí pracovníci však nepřijímají účinná opatření směrem ke kontrolovaným učitelům ani k předmětovým komisím. Vzhledem k přetrvávajícím elementárním nedostatkům vyplývajícím z předložených hospitačních záznamů nemá tato činnost potřebný vliv na zvyšování kvality výchovně vzdělávacího procesu. Rovněž plánování v oblasti lidských zdrojů nesměruje vždy k jeho zkvalitňování. Záměry koncepce rozvoje školy zpracované v rámci konkurzního řízení na období od roku 1999 do roku 2004 nejsou ve všech oblastech důsledně naplňovány. Systémová analýza sledující průběžné plnění vytčených cílů s potřebným dopadem na další dlouhodobé plánování nebyla předložena.

Ve školním roce 2003/2004 si žádný učitel nezvyšuje kvalifikaci vysokoškolským studiem. Další vzdělávání pedagogických pracovníků vedení školy podporuje. Využívané vzdělávací

akce jsou zaměřeny na řízení školy, informační gramotnost a prohlubování odborných znalostí i didaktických dovedností. Aktuální poznatky si učitelé předávají na poradách a v rámci každodenního kontaktu. Vliv dalšího vzdělávání na průběh výchovně vzdělávacího procesu se u jednotlivých pracovníků výrazně lišil.

Periodické hodnocení práce pedagogických pracovníků ani jejich sebehodnocení, které by výrazněji ovlivnilo jejich profesionální růst, ředitel školy nepředložil.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy jsou vyhovující.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola sídlí ve starším areálu. Kromě čtrnácti kmenových tříd je zde učebna výpočetní techniky, společná odborná učebna fyziky a chemie, školní družiny, cvičná kuchyně, dílna a místnost pro keramický kroužek. Negativem je absence vhodných prostor vybavených pro výuku cizích jazyků i nedostatečný počet kabinetů k účelnému a přehlednému ukládání učebních pomůcek a pobytu pedagogických pracovníků. Většina z nich využívá stísněné prostory dvou sboroven. V areálu školy se nachází pozemek pro pěstitelské práce. Vlastní tělocvična má potřebné parametry pro výuku tělesné výchovy. Z důvodu nedostatečné kapacity šaten je k převlékání žáků částečně využívána i přístupová chodba k tělocvičně. Smluvně je zajištěno využívání sportovního hřiště obce. Součástí budovy školy je kinosál pro pořádání společenských akcí. Rekonstruované sociální zařízení odpovídá hygienickým požadavkům. Stravování žáků a zaměstnanců zabezpečuje vlastní školní jídelna.

Výuka probíhá převážně v kmenových učebnách. Většina z nich neposkytuje dostatek prostoru pro pohybové aktivity a relaxaci, část ani pro funkční uložení pomůcek. Jsou zařízené starším, dosti opotřebovaným nábytkem. V učebnách i společných prostorách školy jsou vystaveny výtvarné práce žáků. Estetický dojem interiérů je snižován jejich nedostatečnou údržbou.

Škola má pro většinu sledovaných předmětů dostatečné množství vhodných učebnic v ucelených řadách, pracovních sešitů a dalších cvičných textů. Učitelé mají k dispozici zpětné projektory, radiomagnetofony, televizory a videopřehrávače. Vybavení dalšími pomůckami na základní úrovni umožňuje plnění zvoleného vzdělávacího programu. Řadu nástěnných i manipulačních pomůcek si učitelé vyrábějí svépomocí. Množství a sortiment materiálů pro výtvarnou výchovu znemožňuje zařazení širší škály výtvarných technik na prvním stupni základní školy. Žákovská knihovna je umístěna v samostatné místnosti. Obsahuje převážně starší beletrii, jejíž využití ve výchovně vzdělávacím procesu je v současné době omezené. Rovněž způsob uložení knih, nedostatečná podnětnost knihovny a malý rozsah výpůjční doby nemotivují žáky k individuální četbě. Odbornou a pedagogickou literaturu (starší, v menší míře i současnou) mají k dispozici jednotliví vyučující. Odborná knihovna je dle finančních možností doplňována.

V učebně výpočetní techniky je celkem patnáct žákovských stanic, z toho deset propojených do sítě s přístupem k internetu. Jeden počítač, který je stanoven jako řídicí, je umístěn v ředitelně školy. Programové vybavení umožňuje zabezpečení výuky informatiky. Částečně je výpočetní technika využíváno pro matematiku, český, anglický a německý jazyk. V současné době však nejsou ve škole vytvořeny potřebné podmínky pro systematickou počítačovou podporu výuky. Žáci mají přístup do učebny výpočetní techniky v doprovodu pedagogického dozoru.

Vedení školy má celkový přehled o stavu a úrovni využívání materiálních zdrojů. Materiální podpora výuky je vedením školy v rámci hospitační a kontrolní činnosti sledována. Poznatky z této oblasti jsou uplatňovány v rámci plánovaného zlepšování materiálně technických podmínek v závislosti na výši poskytovaných finančních prostředků.

Školní družina má k dispozici jednu samostatnou učebnu a jednu kmenovou třídu. Prostorově počtu přihlášených žáků nevyhovuje. Proto v době, kdy se jich schází nejvíce (11:50 až 12:50 hod.), je nedostatek prostoru kompenzován využíváním školní tělocvičny, přilehlé školní chodby a za příznivého počasí pobytem v blízkém parku nebo na sportovním hřišti. Ve školní družině chybí sociální zázemí pro pedagogické pracovnice a prostory pro skladování sportovního náčiní. Vnitřní vybavení je velmi skromné. Nábytek je starší a opotřebovaný, pro ukládání her, materiálů a pomůcek nedostačující. Jeho nefunkční uspořádání ovlivňuje stísněné prostory. K dispozici je moderní radiomagnetofon, televizor a video. Vybavení hračkami, stavebnicemi a společenskými hrami má průměrnou úroveň. Jejich obnova a doplňování probíhá průběžně, ale rozsahem neodpovídá potřebám. Celkově je prostředí pro pobyt žáků po vyučování neútulné a nepodnětné.

Veřejností je pravidelně využívána školní tělocvična a kinosál.

Materiálně technické podmínky vzdělávání a výchovy jsou vyhovující.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací program

Výuka probíhá podle schváleného vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2, ve znění pozdějších úprav. Podle výkazu Škol (MŠMT) V 3-01 ke dni 30. 9. 2003 nevykazuje škola žáky integrované na základě doporučení pedagogicko psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra. Učební plán pro školní rok 2003/2004 zahrnuje všechny povinné předměty, dodržuje minimální počet hodin a týdenní časové dotace. Profilace školy je rozvíjena zařazením odpovídajících volitelných předmětů a zájmových kroužků. Rozvrh hodin i reálná výuka sledovaných předmětů odpovídaly vzdělávacímu programu. Povinná a další dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Výuka je v souladu s učebním dokumentem zvoleného vzdělávacího programu.

Kontrolu naplňování učebních osnov provádí ředitel školy a jeho zástupce. Uplatňované mechanismy sledují rozvržení a obsah probíraného učiva a jsou orientovány především na vědomosti žáků. Méně se zaměřují na získávání konkrétních dovedností a klíčových kompetencí stanovených učebními osnovami.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná v oblasti rozsahu a obsahu učiva, málo účinná v oblasti rozvíjení klíčových dovedností a kompetencí.

Rozvrh hodin je sestaven se zřetelem k zásadám psychohygieny kromě zařazení pětiminutové přestávky po třetí vyučovací hodině a málo vhodného zařazování vyučování cizích jazyků na prvním stupni na pátou vyučovací hodinu. Řád školy obsahuje potřebné informace i jasně stanovená pravidla a vymezuje základní práva žáků. Formou doporučení se zmiňuje o jejich žádoucím chování mimo školu. Ve školním řádu nejsou uvedena výchovná opatření uplatňovaná v případě jeho porušení. Zákonným zástupcům škola poskytuje potřebné informace prostřednictvím žákovských knížek, v rámci konzultačních hodin, třídních schůzek i schůzí výboru sdružení rodičů. Zpětná vazba je zajištěna formou dotazníků a účastí členů vedení školy na plenárních zasedáních sdružení rodičů.

V organizaci výchovně vzdělávacího procesu nebyly zjištěny zásadní nedostatky.

Činnost výchovného poradce probíhá na základě rámcového plánu a je zaměřena do oblasti profesního poradenství a na evidenci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami včetně poskytování základních informací pedagogickým pracovníkům. Školní metodická prevence sociálně patologických jevů plánuje svoji práci na základě platných metodických pokynů MŠMT. Minimální preventivní program zahrnuje širokou škálu aktivit zaměřených především na primární prevenci, které jsou pravidelně vyhodnocovány.

Výchovné poradenství přispívá ke zkvalitnění výchovně vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce

Velmi rámcové tematické plány učitelů vymezují nejčastěji pouze měsíční zařazení tematického celku. Kontinuitu výuky podporuje užívání ucelených řad učebnic a respektování jejich obsahu. Výuka probíhala v kmenových učebnách, jejichž podnětnost na prvním stupni zvyšovaly vystavené práce žáků. Názorné učební pomůcky, často vyrobené vyučujícími, zde napomáhaly k upevnění probíraného učiva. Z didaktické techniky byly na prvním stupni využívány poslechové hudební nahrávky převážně k relaxaci žáků, zčásti k upevnění probíraného učiva.

V ostatních dílčích sledovaných jevech byly v jednotlivých hodinách zaznamenány neobvykle výrazné rozdíly.

V jediné ze tříd prvního stupně vedla pedagogická pracovnice výuku na mimořádně profesionální úrovni s patrným důrazem na osobnostní a sociální výchovu. Vyučování ve vícehodinových blocích umožňovalo účelné uplatňování rozmanitých vyučovacích metod včetně projektové výuky, týmové práce a využití mezipředmětových vztahů. Vyučování mělo převážně činnostní charakter, kdy žáci samostatně získávali, zpracovávali a zobecňovali potřebné informace. Díky promyšlené přípravě učitelky mohli nové poznatky a dovednosti logicky vyvozovat na základě dříve osvojených vědomostí. Jejich aktivitu podporovalo zařazování rozmanitých motivačních prvků, metod prožitkové pedagogiky a kritického myšlení i vhodné střídání tvůrčí činnosti s nezbytnou relaxací. Učitelka vytvářela dostatek prostoru pro rozvíjení komunikativních dovedností. Nabízené náměty žáci ochotně a velmi kultivovaně využívali. Soustavné pozitivně zaměřené hodnocení, vzájemné hodnocení i sebehodnocení prováděné prostřednictvím jazykového portfolia dotvářelo ucelený systém vysoce kvalitní výuky.

V několika dalších hodinách prvního stupně vyučující rovněž účelně střídali rozmanité formy individuálních, skupinových i frontálních činností, rozvíjeli tvůrčí schopnosti žáků, podporovali jejich aktivní myšlení a vytváření systému vědomostí. Při samostatné práci většinou poskytovali pomoc žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, zadávané úkoly však jen zřídka diferencovali podle schopností. Většinou využívali účinnou vstupní motivaci, další motivační působení se však v průběhu hodin vytrácelo. Pouze část vyučujících účelně zařazovala relaxační prvky. Komunikativní dovednosti byly cíleně rozvíjeny v menší míře. Učitelé žáky hodnotili objektivně a až na výjimky s pozitivním zaměřením, vytvářeli však málo prostoru pro sebehodnocení a sebereflexi.

V nejvyšším ročníku prvního a na druhém stupni výrazně převažovaly frontální metody výuky, zejména výklad, řízený rozhovor, společná nebo individuální práce s učebnicí. Párové, skupinové ani kooperativní aktivity vyučující nezařazovali. V mnohem menší míře využívali učební pomůcky, nepoužívali didaktickou ani výpočetní techniku. Učivo interpretovali věcně správně s důrazem na logickou návaznost. Pomoc žákům se speciálními vzdělávacími potřebami omezili na dílčí kontrolu samostatné práce, odpovídající příležitosti pro žáky talentované většinou nevytvářeli. Relaxační prvky při výuce zařazovali ojediněle. Vstupní motivaci často nahradilo pouhé sdělení vzdělávacího cíle. V průběhu hodin vyučující žáky

motivovali nejčastěji využitím jejich zkušeností, jen zřídka uplatněním mezipředmětových vztahů. Pozitivně zaměřené slovní hodnocení nebo klasifikace byly ojedinělé. Žáci většinou dostali prostor pro stručné vyjádření vlastního názoru, méně příležitostí bylo však vytvářeno pro souvislé mluvené projevy, diskusi, argumentaci nebo polemiku. Při klasifikaci výrazně převažovalo hodnocení pravopisných a gramatických jevů nad oceněním dovedností komunikativních. Žáci rovněž nebyli vedeni k sebehodnocení a sebereflexi. Z důvodu časového deficitu závěrečné shrnutí učiva a zhodnocení splnění výukového cíle často chybělo nebo zůstalo omezeno na povšechné vyjádření učitele. Analýza výsledků vzdělávání nad rámec obvyklé klasifikace nebyla doložena.

V průběhu jednotlivých navštívených vyučovacích hodin byly zaznamenány výrazné rozdíly. Celkově jsou průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce hodnoceny jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyce a německém jazyce

Dlouhodobé plánování pedagogických pracovníků probíhá na základě rámcových tematických plánů zpracovaných se zřetelem k obsahu a návaznosti probíraného učiva, méně k požadovaným cílovým kompetencím. Žáci devátých ročníků navštěvují volitelný předmět konverzace v cizím jazyce. Pedagogičtí pracovníci interpretovali učivo kontinuálně a až na výjimky odborně správně.

Hospitované hodiny obou předmětů probíhaly v málo podnětných kmenových učebnách se značně omezeným materiálně technickým zázemím pro výuku cizích jazyků. Nebyly využívány gramatické přehledy, mapy, v části hodin ani slovníky nebo názorné pomůcky. Pro anglický jazyk byly k dispozici učebnice, se kterými žáci pracovali pouze v polovině navštívených hodin. Učebnice používané pro výuku německého jazyka ve většině tříd dosud nerespektovaly ortografickou reformu. Vyučující poskytovali žákům doplňkové textové nebo obrazové materiály. Didaktická technika (poslechové nahrávky) byla využívána častěji v hodinách německého jazyka.

Průběh výuky anglického jazyka negativně ovlivnila absence odborné a pedagogické způsobilosti ve většině ročníků. Výuka byla vedena zčásti v cizím jazyce. Ve verbálním projevu vyučujícího se vyskytovaly nespisovné výrazy v českém jazyce a občasné gramatické nepřesnosti v jazyce anglickém. Podstatná část navštívených hodin postrádala účelné vnitřní členění. Po sdělení vzdělávacího cíle následovalo nejčastěji individuální zkoušení slovní zásoby bez aktivního zapojení většiny žáků. Zbylý časový prostor byl věnován frontálnímu probírání nebo opakování učiva gramatiky převážně v řízeném rozhovoru nebo na základě překladu vět z českého do anglického jazyka. V jedné z hodin procvičovali žáci učivo mluvnice ve skupinách s využitím kopírovaných obrazových materiálů. Prováděné činnosti se v průběhu hodin téměř nestřídaly, což výrazně snižovalo aktivitu a zájem. Nebyly uplatňovány účinné vstupní ani průběžné motivační metody nebo zařazovány relaxační prvky. Učitel pracoval se všemi žáky jednotně, bez potřebného zohlednění žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a odpovídajícího rozvíjení schopností talentovaných. Často zůstávaly opomíjeny i potřebné komunikativní kompetence – schopnost číst s porozuměním, rozumět mluvenému slovu, vést rozhovor apod. Nebylo zaznamenáno využití poznatků z reálií anglicky mluvících zemí. Úroveň grafické úpravy písemností žáků byla vlivem nedostatečné kontroly často podprůměrná. Klasifikace měla nízkou četnost a byla omezena pouze na hodnocení slovní zásoby a učiva gramatiky. Kromě účinné průběžné zpětné vazby často chybělo i závěrečné zhodnocení splnění výukových cílů.

Na prvním stupni se výuka vyznačovala větší variabilitou činností, prostorem pro samostatnou práci, uplatňováním herních a soutěžních prvků, účinnější motivací. I zde však bylo jen málo sledováno rozvíjení komunikativních dovedností.

Většina hodin německého jazyka byla po stránce materiální i organizační dobře promyšlená. Kromě učebnic pracovali žáci s jinými textovými i obrazovými materiály, k dispozici měli také názorné učební pomůcky. Vedle frontálních vyučovacích metod byly zařazovány aktivity párové, skupinové i kooperativní. Komunikativní dovednosti žáků byly ve většině hodin cíleně rozvíjeny prostřednictvím dialogů, poslechu rodilých mluvčích, vedením ke schopnosti porozumět textu. Střídání činností a zařazování herních aktivit plnilo relaxační funkci. Chyběl individuální přístup k jednotlivým žákům, účinná motivace, výjimečně i potřebná zpětná vazba. Hodnocení žáků bylo objektivní a pozitivně zaměřené, klasifikace měla odpovídající četnost.

Výuka obou sledovaných předmětů probíhala v prostředí pozitivních interakčních vztahů bez projevů nekázně žáků.

Analýza výsledků vzdělávání nad rámec běžné klasifikace nebyla v anglickém jazyce doložena. V německém jazyce je v části ročníků podporováno sebehodnocení žáků v rámci portfolia.

***Výuka anglického jazyka na druhém stupni základní školy je pouze vyhovující.
Celkově hodnotí česká školní inspekce průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém a německém jazyce jako dobré.***

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice a fyzice

Perspektivní příprava učitelů na výuku byla velmi dobrá. Látku učebních osnov formálně rozpracovanou do časových plánů učitelé probírali v potřebné návaznosti. Bezprostřední příprava pedagogických pracovníků byla většinou pečlivá. Zahrnovala jak vymezení cíle a metod jeho dosažení, tak i případnou materiální podporu.

Vyučující interpretovali učivo odborně a věcně správně, jejich verbální i neverbální projevy byly velmi dobré.

Výuka matematiky probíhala v kmenových třídách, výuka fyziky v odborné učebně. Pro její názornou podporu byly využívány pomůcky, pomocné textové materiály a další zdroje informací. Pouze v malé části hodin byla použita i didaktická technika. Žáci běžně pracovali s vhodnými učebnicemi.

Hospitované hodiny byly organizovány převážně účelně, jejich struktura odpovídala výukovým cílům. Vyučovací čas pedagogičtí pracovníci většinou vhodně využívali. Žáci neměli vždy možnost uplatňovat alternativní postupy při řešení zadaných úloh. Záměrná práce s chybou nebyla zaznamenána.

Učitelé ve většině ročníků prvního stupně při volbě metod a forem práce častěji zařazovali prvky aktivního učení žáků v rámci skupinové výuky, a to s diferencovaným i nediferencovaným plněním úkolů. Ve dvou hodinách matematiky zaměřených na kooperaci a empatické reakce žáků vyučující vhodným způsobem prohlubovala geometrické učivo. Při utváření a upevňování matematických spojů stavěla na zkušenostech, analýze dosavadních poznatků i využití emoční inteligence žáků. Vhodně je vedla k samostatnosti a k získávání potřebných kompetencí.

Učitelé na 2. stupni vycházeli z pojetí výuky založeného na frontálních metodách. Pouze v malé části hospitovaných hodin byla zařazena i práce žáků ve skupinách s jednotným plněním úkolů.

U podstatné části učitelů byla zřejmá snaha o vytváření elementárních i specifických dovedností žáků a rozvoj jejich klíčových kompetencí. Učitelé vedli žáky k rozvíjení abstraktního myšlení, schopnosti logického úsudku, využívali mezipředmětové vztahy. Výběr, posloupnost a množství informací přizpůsobovali věku žáků, průběžně oceňovali jejich aktuální úspěšnost. Organizační pokyny většinou jasně a srozumitelně formulovali, tempo výuky přizpůsobovali schopnostem žáků. Vedení ke správnému držení těla při čtení a psaní bylo zjištěno jen sporadicky. Přímé zařazení relaxačních prvků do výuky nebylo zaznamenáno v žádné z navštívených hodin.

Vyučující žáky vhodně motivovali uváděním praktických aplikací učiva a oceňováním jejich případného pokroku. Žáci projevovali o výuku zájem. Dokázali se orientovat v probíraném učivu a zadávaných úkolech. Vhodné prostředí pro jejich týmovou spolupráci bylo vytvořeno pouze v části z hospitovaných hodin.

Vyučování probíhalo v příznivém klimatu tříd. Žáci vhodně akceptovali stanovená pravidla komunikace s vyučujícími. Dominovaly mezi nimi pozitivní vztahy, atmosféra tolerance a důvěry. Interakce mezi učiteli a žáky byla přirozená a nekonfliktní. Žáci měli dostatek prostoru pro vyjádření vlastního názoru, čehož také vhodnou formou využívali. Vyučující většinou vytvářeli dostatečný prostor pro osobnostní a sociální rozvoj žáků a upevňování jejich sebedůvěry. V žádné z hospitovaných hodin nebyly zjištěny projevy nežádoucího chování.

V průběhu výuky byli žáci většinou vhodně upozorňováni na klíčová úskalí. V případě potřeby jim byla poskytována okamžitá zpětná vazba. Ne vždy však byla prováděna dostatečná analýza chyb žáků s ohledem na pochopení probíraného učiva a jeho dostatečné procvičení. Znalosti byly průběžně ověřovány, jejich hodnocení vyučujícími bylo objektivní. Otázky kladli pedagogičtí pracovníci se zaměřením na pochopení širších souvislostí. Myšlenky obsažené v žákovských odpovědích vždy důsledně nerozvíjeli. Pouze ve dvou hodinách byli žáci přímo vedeni k provádění sebehodnocení a sebereflexe svého výkonu. Grafická úroveň písemných záznamů žáků je značně rozdílná. Kontrolované písemné práce byly vyučujícími řádně opraveny.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice a fyzice jsou hodnoceny jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v tělesné výchově na prvním stupni základní školy

Absence odborné a pedagogické způsobilosti zásadně negativně neovlivnila průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných hodinách. Při přípravě a plánování učiva vycházely učitelky z aktuálního složení třídy, zohledňovaly věkové zvláštnosti a možnosti žáků.

Prostorové podmínky pro tělesnou výchovu jsou velmi dobré. Hodiny probíhaly ve školní tělocvičně, která je vybavena dostatečným množstvím náradí a náčiní.

Struktura vyučovacích hodin odpovídala věkovým zvláštnostem žáků i výukovým cílům. Organizační pokyny učitelek byly stručné a jasné, v úvodu hodin vždy sdělily jejich obsah a cíl. Využívaly v dostatečné míře náradí a náčiní, často předváděly správné provádění cviků. Obsah hodin tělesné výchovy směřoval k dalšímu rozvoji pohybových aktivit, obratnosti, rychlosti, orientaci v prostoru a vytrvalosti.

Po úvodní rušné části zařadily vyučující rozevřičku na stanovištích. Hlavní část byla zaměřena buď na akrobatická cvičení nebo na zdokonalování dovedností při manipulaci s míčem. Vzhledem k nižšímu počtu žáků a skupinové organizaci byla výuka efektivní. Dvě hodiny postrádaly závěrečné uklidnění, místo něj byly naopak zařazeny intenzivní pohybové aktivity

ve formě her. Používaným vyučovacím metodám chybělo více rozmanitosti, mnohdy byly stereotypní.

Hlavním motivačním prvkem byl zájem žáků o tělesnou výchovu. Vyučující dokázaly žáky motivovat i ukázkou cvičení, hrou nebo pochvalou. Na chyby a nedostatky je průběžně upozorňovaly. Odpovídající množství času věnovaly zhodnocení hodiny.

Podporovaly přirozenou radost žáků z pohybu a snažily se u nich vytvářet a prohlubovat pozitivní vztah k pohybovým aktivitám. Výuka tělesné výchovy probíhala v přátelské atmosféře, ve které žáci většinou dodržovali dohodnutá pravidla. Pouze nejmladší žáci je ještě neměli dostatečně zažita.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v tělesné výchově na prvním stupni základní školy jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve výtvarné výchově a praktických činnostech na prvním stupni základní školy

Chybějící odbornost některých učitelů zásadně snížila kvalitu výuky. Její obsah byl negativně ovlivněn spíše nedostatečnou materiální podporou. V některých hodinách neměli žáci možnost výběru z většího sortimentu výtvarných a pracovních materiálů.

Sledovaná výuka byla většinou dobře připravena i organizována. Volba námětů a technik odpovídala věku a možnostem žáků i aktuální situaci ve třídě. Z organizačních forem převažovala individuální nebo skupinová práce se společným námětem, učitelé nevyužili možnosti diferenciací úkolů. Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami věnovali více pozornosti, podpora talentovaných byla zaznamenána jen ojediněle. Úkoly žákům učitelé dobře objasňovali. Jejich práci korigovali, aniž by nevhodným způsobem zasahovali do jejich výtvarného cítění. Podporovali a rozvíjeli jejich tvořivost, kultivovali estetické cítění. Praktické výtvarné ztvárnění úkolu vhodně doplňovali teoretickými poznatky. V průběhu činností si žáci osvojovali a prohlubovali výtvarné dovednosti, pracovali soustředěně a se zájmem.

V praktických činnostech žáci pracovali s papírem, měřidly, nůžkami, lepidlem a modelovací hmotou. V průběhu pracovních aktivit jim vyučující poskytovali pomoc a kontrolovali správnost pracovního postupu. Vedli je k udržování pořádku na pracovních místech a k dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví.

Učitelé využívali v průběhu výuky vstupní a průběžnou motivaci. Některá byla originální a ihned vzbuzující zájem (hádky, četba literárního textu), jindy ji nahradil pouze popis průběhu hodiny. Pokud vyučující prováděli díle i celkové hodnocení, bylo pozitivní. Vždy ocenili sebemenší snahu ze strany žáků a v závěrečných částech hodin je pochválili. Málo se zaměřovali na jejich sebehodnocení a sebereflexi i uplatňování relaxačních prvků.

V jedné hospitované hodině výtvarné výchovy byl zaznamenán odlišný charakter ve všech sledovaných aspektech. Vyučující při její přípravě vycházela z týdenního projektu. Výrazně uplatňovala vazby na učivo dalších předmětů. Významnou úlohu měla promyšlená emotivní motivace a z ní vycházející dojmy a pocity. Pedagogická pracovnice sehrála roli vnímavého rádce při jejich využití. V průběhu práce se žáky diskutovala o jejich názorech, vedla je k vlastnímu výtvarnému vyjádření jejich představ, zdokonalování zvolené výtvarné techniky, citlivě využívala vzniklých situací k celkovému rozvíjení jejich osobnosti.

Jednání vyučujících se žáky bylo většinou vlídné, trpělivé a přiměřené mladšímu školnímu věku. Výuka probíhala v dobré pracovní atmosféře s respektováním individuálního přístupu k řešení zadaného úkolu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve výtvarné výchově a praktických činnostech na prvním stupni základní školy mají velmi dobrou úroveň.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Pro hodnocení práce byly ve školním roce 2002/2003 využity komerční testy v 5. a 9. ročníku v jazycích a přírodovědných předmětech. V paralelních třídách 7. ročníku byly administrovány vlastní srovnávací testy z českého jazyka a matematiky. Ve školním roce 2003/2004 byly v 6. ročníku provedeny komerční testy z českého jazyka. Důsledná analýza a interpretace výsledků nebyla v písemné podobě zpracována. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2002/2003 se zaměřuje zejména na výčet volnočasových aktivit, úspěchů v soutěžích i akcí pořádaných pro školu a veřejnost. Z oblasti výsledků vzdělávání obsahuje pouze zmínku o žácích přijatých na střední školy. Neplní funkci účinného evaluačního nástroje.

Dílčím prostředkem sebehodnocení je vyhodnocování výsledků účasti žáků v různých soutěžích a olympiádách a úspěšnost v rámci přijímacího řízení do středních škol.

Škola evaluační nástroje používá, ale nemá je popsány a systematicky vyhodnoceny. Nemá zpracovaný ucelený systém vlastních hodnotících nástrojů s přesně stanovenými pravidly a výstupy. Přímý pozitivní dopad na uplatňování aktivizujících forem práce nebyl ve větším rozsahu zaznamenán.

Česká školní inspekce hodnotí průběh vzdělávání ve sledovaných předmětech celkově jako dobrý.

HODNOCENÍ SOUČÁSTÍ ŠKOLY

Školní družina

Ve škole pracují dvě oddělení školní družiny, ve kterých je zapsáno celkem 50 žáků k pravidelné docházce. Ranní provoz před vyučováním není zajišťován, odpolední začíná v 11:00 a končí v 15:30 hodin. Je přizpůsobený dopravnímu spojení a potřebám žáků. Příspěvek na částečnou úhradu neinvestičních nákladů činí na žáka a měsíc 50 Kč.

Povinná dokumentace je vedena pečlivě. Jako přihlášky slouží zápisové lístky, které obsahují údaje o době pobytu a způsobu odchodu žáků a kontakt na zákonné zástupce. Řád školní družiny obsahuje organizační pravidla, sdělení o způsobu přihlašování a odhlašování i chování žáků. V přehledech výchovné práce jsou pravidelně zaznamenávány realizované činnosti.

Skladba zaměstnání odpovídá požadavkům na organizaci školní družiny a zásadám psychohygieny. Je zaměřena zejména na kompenzaci únavy z vyučování a aktivní odpočinek. Po celou dobu pobytu dětí v družině škola zajišťuje pitný režim.

Školní družina má zpracován celoroční plán činnosti, který vychází z ročních období, lidových tradic apod. Stanovuje náměty pro vycházky a jednotlivé oblasti výchovného působení (sportovní, estetickou, pracovní, společenskou). Podrobněji rozpracované jsou pouze některé z nich, ostatní mají velmi obecnou podobu. Týdenní plány s konkrétním stanovením obsahu realizovaných aktivit zpracovávány nejsou. Koordinace činnosti vychovatelek je založena na jejich každodenním vzájemném kontaktu a přizpůsobování obsahu a organizace jejich práce aktuálním podmínkám (počtu žáků a počasí). Kontrolou přehledů výchovné práce byly zjištěny často se opakující činnosti. Jejich obsah a rozmanitost negativně ovlivňují prostorové a materiálně technické podmínky i malá pozornost věnovaná bezprostřední přípravě.

Týdenní skladba zaměstnání zohledňuje rozvrhy tříd a odjezdy autobusů. Do týdenního rozvrhu aktivit školní družiny jsou zařazovány činnosti odpočinkové, rekreační, zájmové

a v případě jedné žákyně i příprava na vyučování. V rámci plánované nabídky se v průběhu inspekce střídaly především činnosti pohybové a pracovní. Pestřejší byla pouze nabídka pohybových aktivit – v prostoru před školní budovou se švihadly a míči, florbal v tělocvičně, pohyb s využitím relaxačních míčů. Sledovaná pracovní činnost byla motivována blízcími se velikonočními svátky. Pro výrobu dekorace bylo připraveno dostatek potřebného materiálu. Charakter nabízených pracovních činností nerespektoval zcela věkové zvláštnosti žáků ani nepřispíval ve větší míře k rozvoji jejich tvořivosti. V jednom případě byly nabídnuty činnosti, které postrádaly smysl především pro skupinu starších dětí.

Vychovatelky vytvářely svým klidným a vstřícným přístupem příjemnou atmosféru. Volily nedirektivní způsob vedení, zohledňovaly volbu a zájem žáků. Ti si dle vlastního rozhodnutí vybírali mezi organizovanými nebo vlastními individuálními a kolektivními činnostmi. V jejich průběhu bez zábran komunikovali s vychovatelkami i mezi sebou.

Česká školní inspekce hodnotí činnost školní družiny jako dobrou.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Název školy uvedený v Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydaném Školským úřadem Třebíč dne 7. 1. 2000 pod čj. 43/2000 se neshoduje s názvem uvedeným ve zřizovací listině vydané Obcí Budišov dne 4. 11. 1999.

Základní škola se prezentuje na veřejnosti řadou akcí, jako je např. podzimní drakiáda, vánoční jarmark spojený s besídkou, školní akademie ke Dni matek, pěvecká soutěž „Budišovské zpívání“, florbalový turnaj, lehkootletické sportovní olympiády, školní ples apod. Žáci dosahují velmi dobrých výsledků v lehkootletickém Poháru rozhlasu a tematických výtvarných soutěžích. V roce 2003 probíhaly ve škole aktivity podporující činnostní učení (tzv. „Africký den“ a projekt „Raz dva ...“). Všechny realizované aktivity doplňují a obohacují činnost školy a začleňují ji do veřejného života.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané Školským úřadem Třebíč dne 7. 1. 2000 pod čj. 43/2000
2. Zřizovací listina vydaná Obcí Budišov dne 4. 11. 1999
3. personální dokumentace pedagogických pracovníků s osobními čísly 26006, 15101, 28395, 28317, 41145, 43109, 56365, 85366, 76517, 76565, 78391, 78357, 78903, 78399, 69718, 84301, 84307, 87505
4. Řád školy ze dne 26. 8. 2003
5. Koncepce a výhledy rozvoje ZŠ Budišov v letech 1999/2004 z 10. 6. 1999
6. Organizační řád školy z 1. 1. 2001
7. zásady provozního řádu ZŠ, bez udání data
8. Výkaz Škol (MŠMT) V 3-01 podle stavu k 30. 9. 2003
9. Pracovní řád pro pedagogické a ostatní pracovníky
10. roční plán ředitele školy, bez udání data
11. plán výchovného poradce, bez udání data
12. minimální preventivní program pro školní rok 2003/2004

13. rozvrhy hodin tříd a vyučujících pro školní rok 2003/2004
14. učební plán s úpravami ředitele školy pro školní rok 2003/2004
15. tematické a časové plány vyučujících pro školní rok 2003/2004
16. plány práce předmětových komisí a metodického sdružení pro školní rok 2003/2004
17. zápisy z pedagogických rad konaných ve školním roce 2003/2004
18. zápisy ze schůzí předmětových komisí a metodického sdružení ve školním roce 2003/2004
19. zápisy z porad pedagogického sboru ve školním roce 2003/2004
20. Výroční zpráva ZŠ Budišov ve školním roce 2002/2003
21. plán hospitační činnosti pro školní rok 2003/2004
22. hospitační záznamy ředitele školy a zástupce ředitele ze školního roku 2003/2004
23. žákovské knížky, písemné práce a sešity žáků
24. zápisové lístky školní družiny
25. přehled výchovné práce školní družiny

ZÁVĚR

V oblasti personálních podmínek vzdělávání a výchovy byly zaznamenány nedostatky v odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků, organizaci činnosti a provozu školy, v systému vedení zaměstnanců a účinnosti kontrolních mechanismů. Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou hodnoceny jako vyhovující. Prostorové a materiálně technické zázemí umožňuje plnění učebních osnov zvoleného vzdělávacího programu pouze na základní úrovni. Materiálně technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou vzhledem k předmětu inspekce vyhovující. Ve většině sledovaných předmětů byly zaznamenány neobvykle výrazné rozdíly v průběhu hospitovaných hodin zejména v jejich organizaci, psychohygienických podmínkách výuky, motivaci a hodnocení žáků i rozvíjení jejich klíčových kompetencí. Celkově jsou průběh a výsledky vzdělávání a výchovy hodnoceny jako dobré. V období od poslední inspekce nedošlo k výraznějším pozitivním změnám v žádné ze sledovaných oblastí.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

		Razítko
Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PhDr. Dana Musilová	Dana Musilová
Členka týmu	Eva Cepková	Eva Cepková
Člen týmu	PhDr. Mgr. Milan Matějů	Milan Matějů
Členka týmu	Ing. Hana Vejvodová	
Člen týmu	Ing. Jan Tyráček	

V Třebíči dne 13. dubna 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 14. duben 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Miroslav Konečný

Miroslav Konečný

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Otmarova 3, 674 01 Třebíč. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství, mládeže a sportu kraje Vysočina, Žižkova 57	2004-05-03	k4-1107/04-05097
Zřizovatel – obec Budišov	2004-05-03	k4-1108/04-05097

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.